

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A cigány.

Irtta: *Sollész Imre* csendőrfőhadnagy.

A cigányok körülbelül a XV. században Indiából jöttek be Európába. Nomád életmódjukat megtartották ma is, s erről — noha e kérdés végleges megoldása hazánk közbiztonságára nézve nagyon üdvös volna — semmiféle telepítési kísérletekkel sem lehetett őket le szoktatni.

Nem sikerült ez néhai József főherczeg úr ő Fenségeinek sem, ki pedig teljes odaadással fáradozott letelepítésükön.

Vele történt meg állítólag, hogy a szántóvető cigányt megkérdezve munkájának menetéről, azt a feleletet kapta: „Minden jó volna, csak ha ezek a gálambok ne volnának», a szántáson levő varjukra mutatva.

Midőn a fenséges úr felvilágosította a cigányt, hogy azok nem gálambok, hanem varjuk, a cigány rövidesen készen volt a felelettel: „No, ha azs nem gálamb, de varju, ákkor én sem vagyok párászt, de cigány», s ezzel otthagya az ekeszarvát, nyakába vette ismét a vilagot.

Köbor életmódjukon kívül alacsony műveltségi fokuk és lustaságuk is akadályai a letelepítési kísérleteknek.

Próbálták már azt is, hogy elszedték gyermekeiket, s iskolába vitték, de csakhamar megszöktek a purdék, s üresen maradtak az iskola padjai.

Semmittevésük mellett életfenntartási ösztönük lopásra kényszeríti őket, mit nagyban elősegít ravaszáguk, furfangjuk és ügyességük.

Leleményességük mesés.

Egy szepesmegyei falucsakaban történt, hogy egy cigány szalonlát volt lopni a paplakban. A gazdasszony után lopodzott fel a padlásra, de visszajövet zavarba jött, mert a folyósón tömördek ajtó előtt állott, s nem tudta, hogy melyiken jött fel a gazdasszony után. Találomra felnyitotta az egyiket, de meglepetésére egy terített asztalnál ülő társaságra bukkant. Csodálkodva kérde a plébanos, az oldal szalonnával megjelenő cigánytól: „Móré, mit akarsz itt?» „Nem tetszik szalonlát venni?» volt a cigány kérdésbe foglalt felelete. Őrült is a cigány, hogy kitessékelték a szalonnával, legalább megtudta a parochiából kivezető utat.

* Segédessközül felhasználtam dr. Hans Grass grécei egyetemi tanárnak a rendőrség részére irt vezérfonakit.

Egyéni sajátságaik és felfogásuk kihatással vannak cselekedeteikre is. Így pl. a cigány azon babonás hitben él, hogy ha szél van, akkor a megholtak szellemei fujnak, azért a cigány szélviharban nem jár lopni.

A cigány lusta ahhoz, hogy magának formális betörő szerszámot készítsen, s így rendszerint csak egy szeg, kés, vagy drot az, mivel a betöréskor dolgozik.

A tyaklopast azonban már horoggal hajtja végre, melyet kenyérbélbe rejt és spárgara erősít.

Ép úgy horoggal dolgozik akkor is, ha az ablak rácsai között a szobából, vagy a kerítéson át az udvarra kitergetett fehérneműből egyet-mást elemelni szándékozik. Ilyenkor a lopnivalo holmit úgy szemelik ki, hogy a falvakon odabujnak az ablaknyíláshoz, s ott imádkozniuk a járókelők azon megtevesztésére, hogy a hazbelieket akarják könnyörületre birni, voltaképen pedig ezalatt kikémlelik a szobából elemelhető tárgyak hollétét, vagy azt, hogy merre lehetne a szobába belépözni.

A bemászást gyermekeik által eszközöltetik, kik a legkeskenyebb nyílason is macskaugyességgel jutnak be.

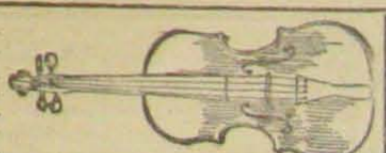
Gyermekrablásnál, — mely különben jóval ritkább, mint a hogy a közönség általában hiszi, — rendszeren a vöröshaju gyermekeket szemelik ki áldozatul, mert babonás hitük azt tartja, hogy a vöröshaju gyermek szerencsét hoz.

Lólopásaitat rendszeren vásár előtt hajtják végre, mert jól tudják, hogy a káros és a rendőri közegek az elveszett lovakat a vásáron fogják keresni, holott ők épen az ellenkező irányban hajtották el azokat.

Míg a férfiak a legnagyobb előszeretettel a lólopást üzik, a cigányasszonyok jóslás, kártyavetés s kuruzslással szipolyozzák ki a hiszékeny falusi népet. Nem egy özvegy parasztasszonyt litégetnek azzal, hogy néhány krajezárért meghalt fájjuket varazsolják elő, vagy hogy új férjet szereznek neki s a babonás falusi asszony szoknyáját annak feje fölé kötve, maguk seprőnyélen körüllovagolják őket s e közben öszeszednek mindent, mi a szobából elemelhető, mire a türelmetlenkedő parasztasszony kibontakozik nagysokára azoknyájából, a cigányasszony már a másik határt járja. De a főkötő alá kivánczozó hajadonok is felülnek a cigányasszonyoknak, kik pénzért nemcsak kártyából, vagy tenyerükből jósolják meg nekik jövőjüket, de gyak-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes őrölni finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia hírsz. hangszerszabója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb. míg **Remenyi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtalanul. Kérlet a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kéréndő.

ran szerelemittalt is adnak be a kiszemelt legénynek, azzal biztatva a szerelmes leányt, hogy attól elkabul a legény s felesap völegényüknék. A falusi gyerekektől elkéregetik az otthon levő kest, ollót kielelés vegett, s midőn azok nekik fentieket összehordják, tovább al-
lanak.

A lopott bolmikat rendszeren a szoknyájuk belső-jébe, az előrészen készített nagyobb zsebbe szokták elrejtteni, míg a lopott papirpenzt nem ritkán lenyelik.

Ha az éhség nagyon nyomorgatja őket, s lopni nin-
csen alkalmuk, szemtelenségre vetemednek. Beállítanak a parasztasszonyokhoz, azzal, hogy tejet, vagy tejfelt akarnak venni, s midőn azok azt előhozzak, belepök-
nek a fazékba, mire pénz nélkül is övék a tej, vagy tejfel.

Az sem ritkaság, hogy az éhség által gyötört cigány-
karaván az élásott állati hullákat fogyasztja el, s ez-
által nem ritkán járványt terjeszt el a vidéken.

A cigánykaraván megjelenését előző napon előbir-
nökeik jelezik. Itt-ott elvértve egy-egy kéregető cigány-
asszony jelenik meg s ezek teljesítik a kémszolgálatot.
A kiszemelt házakat azután különféle jelekkel jelölik meg.

Igy a hol a háziasszony gyermek után vágyódik, s
hol ezirányu jóslataikért pénzt kaptak, ott a ház
falára két kígyóvonalat húznak. Ezen házat azután
minden cigányasszony felkeresi. A hol a házigazda
örökölt, ott két kört rajzolnak a falra.

Ha a lopásra kedvező alkalom kínálkozik, a kémek
visszatérnek a fűzesben, vagy erdőszélen tanyázó cigány-
karavánhoz, jelezve, hogy szabad a vásár. Ekkor a jó-
járásu lovakkal ellátott szekereket készenlétbe helyezik,
megvitatják a menekülés útját, s azt is, hogy hol talál-
kozzék velük az utócsapat. Mindez könnyen megy ná-
luk, mert örökösen kóborolván, ismerik az egész or-
szágot.

Ha a lopást végrehajtották, a készenlétben tartott
fogatokon bámulatos gyorsasággal elhajtanak; az utó-
had csak lassan és pedig a községen keresztül vonul
utánuk, úgy tüntetve fel a dolgot, mintha az egész
cigánykaraván csak most érkezett volna a községbe.

Ha a lopás miatt őket veszik gyanuba, bátran állják
a kutatást s ezzel és az időközben kieszelt meséikkel
felrevezetve a nyomozó közegeket, szabad utat biztosí-
tanak előre menekült czinkosaiknak.

Ha tehát egy cigánykaravánra bukkanunk, pontosan
számba kell vennünk őket, mert egy távolabbi község-
ben történt feltartóztatásukkor ebből lehet meghatá-
rozni, hogy hányan tűntek el időközben, tehát hányan
lehettek az időközben történt lopás tettesei.

A tolvaj-cigányok menekülésük közben különféle
jeleket hagynak hátra izenetül az őket követő társaik-
nak. Utkeresztzéseknél földbeszurt ágakkal, s keresztbe-
fektetett galyakkal, vagy egymásra tett három kövel
szokták jelezni menekülésük útját. Gross leírása szerint

a befödött tehéntrágya a cigányoknál azt jelzi, hogy
üldözi őket a csendorség.

A cigányoknak egymástól való megkülömböztetése
igen uebez, mert jól mondja Gross, hogy annyira egy-
formák, hogy ha egy tucsat cigányt láttunk, úgy lát-
tuk valamennyit.

Egyesek nevei után tudakozódva, ne csak vezeték és
keresztnevüket kérjük, mert ebből még vajmi keveset
tudunk, lévén Kolompár József, vagy Horvát János nevű
cigány igen sok, hanem tudjuk meg mellékeveiket is,
pl.: Horvát János, a ragyas, vagy Kolompár József, a
kancsal, stb.

Kikérdezésüknek eredménye rendszeren semmis, mert
a cigányok ilyenkor miről sem akarnak tudni, s a ve-
lük együtt elfogott czinkosaikra azt mondják, hogy
sobasem látták őket, vagy hogy csak az előző napon
ismerkedtek meg velük. Egyesektől csak úgy lehet vala-
mit megtudni, ha ezek arra a meggyőződésre jutnak,
hogy a gyanuba fogott társuk baragosuk, vagy elárulta
őket; akkor azután megoldódik nyelvük, s nem lesz-
nek 'öbbé titoktartók.

Legjobban leplezik le őket cigánybesugóink. A rima-
szombati szakasz egyik cigánybesugója egész cigány-
karavánt szolgáltatott ki az ottani csendorségnek.

Olyik egész becsvágygyal működik, sőt még a kara-
ván elfogásánál is közreműködik.

De azután ez a cigánybesugó ügyeljen magára, mert
elárult fajzata visszaadja neki a kölcsönt, a mi (köz-
biztonsági szempontból) mindenesetre üdvös dolog.

Nem ritka eset, hogy az őrizetbe vett cigányok be-
szédeit a közelben elrejtett cigánybesugó leplezte le a
csendőrök előtt

Természetesen még biztosabb a siker akkor, ha maga
a csendőr érti nyelvüket, noha ez okból nem épen szük-
séges a cigány nyelv tanulmányozása, mert utasításunk
tiltja annak megengedését, hogy az őrizetbe vett fog-
lyok egymással beszélhessenek.

Szép sikereket lehet elérni a fogolycigányoknak
adott és megengedhető kedvezményekkel. Tudvalevő
dolog ugyanis, hogy a cigány a zárt szoba levegőjétől
irtózik, sőt még a fűtött kályhát sem szenvedheti.

Deák községben 1899. évben személyesen tapasztal-
tam, midőn a cigányok kérésére fogdájukban a kály-
hába való fűtést a községelőjáróság beszüntette, s né-
hány óra mulva visszatérve, a padozatlan fogda köze-
pére rakott tűz körül találtuk a sütkérező cigányokat.
Ha már most az ilyen fogolycigányoknak azon ked-
vezményt nyújtjuk, hogy kivozetjük őt a szabad levegőre,
hűlésen pislant ránk, s ilyenkor egy pakli dohányért
eladja még a vajdáját is, magára nézve azonban nem
árul el semmi terhelő adatot sem.

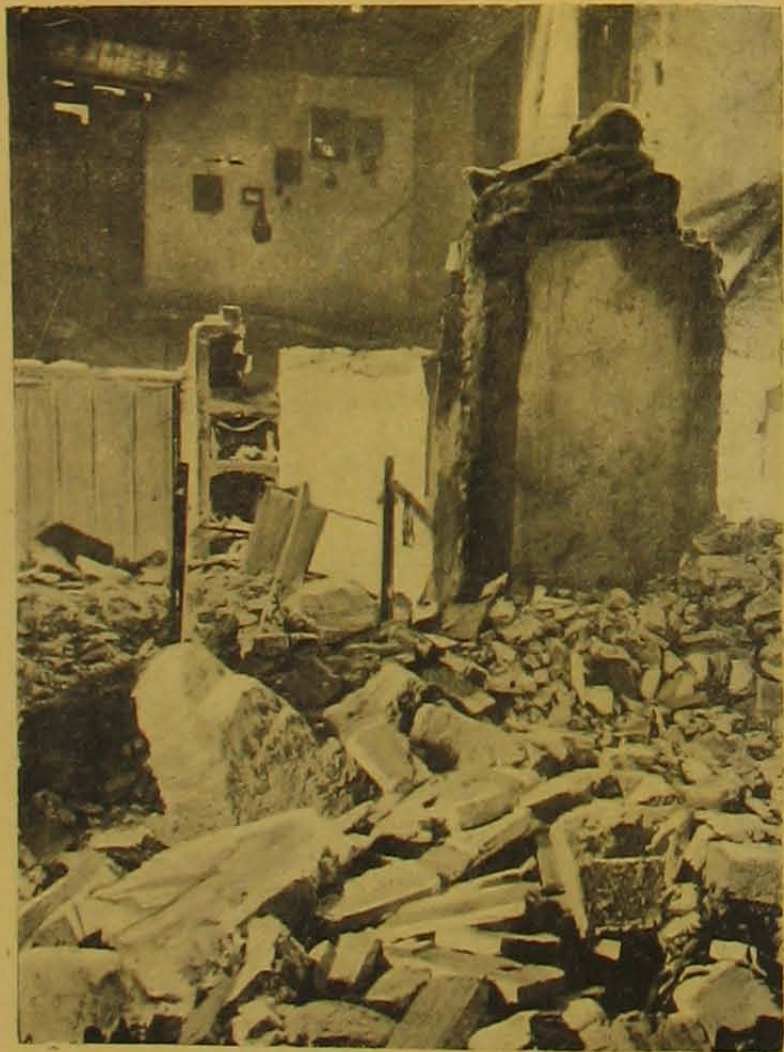
Hogy mennyire sujtja a cigányt a zárt szoba leve-
gője, azt láthatjuk a rabecigányokon, kiknek legtöbbje
a raboskodásba helezustul.

A legjobb órák,

legszelebbi ékszer, egyszerűtől a legdrágáb-
big, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi
jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arlegyzék ingyen!

Beomlott ház belseje Bagnora mellett.

Katonák bontják a beomlással fenyegető falakat.

A délolaszországi földrengés.

A vásári cigánytolvajok ellen elmesés védekeznek némely hatóságok. A vásár kezdetén bántpénzt tételenek le a vándorai azzal a kikötéssel, hogy ha lopás történik a vásáron, a bántpénzre kerestetl vethetnek. Ilyenkor azután rend van a vásáron, sőt még a cigányok maguk is ügyelnek az egyéb tolvajokra. Közébe jut az egyik vidéki város rendőrkapitány, ki a vásár kezdetén sorra beidéztette a cigányokat, nem téve kivételt még a nőkkel és gyermekekkel sem, a zsámbavette mindegyikük életkorát, így keresve köztük az esetleges szokás elől megvezőket, vagy katonaszökevényeket; a kor mellett kellett bizonyítaniok a gyermekeknek és asszonyoknak is; perze ez a kutatás eltartott a vásár végéig, s akkor azélnék eresztette őket a rendőrkapitány.

Nem is jöttek azok többé oda vásárra.

Ha valamely helyiségben cigányok tartózkodtak, különös szag marad vissza utánuk, mely az egészre, füstölt szalonnársra, s a négerrek testi szagára élnked emlékeztet.

Sárban visszahagyott nyomoknál könnyen felismerhető a cigánypapucs; ugyanis a cigányok, különösen pedig az asszonyok lába rendszerint rongyokba van bevarrva.

A cigány üldözöt csakis orvul szokta meglátni, illetőleg akkor, ha támadása biztos sikerrel kecsegtet.

Nagyobb cigánykaraván kísérséchez megfelelő segílyt kérjen a járőr a közsegelöljáróságtól; a kirándult egyének fogyerkezzenek fel oly eszközökkel, a minőkkel rendelkeznek, s a cigánykaraván kísérsébe ezek támogatásával eszközözlendő.

A cigányok üldözése előfogaton, vagy lovasőrsök területén löháton eszközözlendő, mely alkalommal a szemben fekvő őrsök táviratilag megkeresendők, hogy állják útját a cigánykaravánnak. Mivel azonban a cigányok ily esetekben az őrsállomás helyét ki fogják kerülni, a feliasztott őrsöknek ezen körülményt szemelőtt kell tartaniok s főként ezen kerülőutakat kell felügyelniok.

Nem ritka eset, hogy az üldözöttek a táviró- és telephon-huzalokat elvágják, hogy menekülésükkor a szemben levő őrsök felriaszthatók ne legyenek.

Ha a cigányokat elfogtuk, első teendőnk legyen megmotozásuk. Sok gazdátlan tárgyat fogunk náluk találni, miknek jogos szerzését bajosan tudják igazolni.

Ilyenkor ágynemüiket és szekéraljaikat is fel kell kutatnunk, mert oda dugják el rendszerint a lopott vagy rabolt tárgyakat.

Azt hiszem, hogy nemcsak Magyarország, de egész Európa osztatlan hálájára számíthat az, a ki ezen kóbor parasitáját a világréznek állandósítani tudná s a kérdést akként megoldaná, hogy a nomád cigány is hasznos és tisztos polgárává válnék idővel az államnak.

Még néhány szó a m. kir. csendőrlegénység nyugdíj- igényeiről.

Irtá: Hein György hadnagyszámviső. (Vége).

Áttérek ezek után a nyugdíjigények megállapításánál nagy horderővel bíró és különös méltánylást érdemlő esetek elbírálásánál követett eljárás ismertetésére.

Vezető köreink a csendőrség fennállása óta minden egyes méltánylást érdemlő esetben azon voltak és vannak ma is, hogy a testület minden egyes tagja — ha arra érdemes — a törvény keretein belül a lehető legméltányosabb ellátásban részesüljön; ép ezért méltán elvárhatják, hogy minden egyes csendőr feltétlenül és rendületlenül bizzék előljárói jóindulatában, menjen át a köztudatba az, hogy a csendőr minden körülmények között egyedül előljáróitól várja sorsának igazságos és reá nézve előnyös intézését.

Bár nyugdíjtörvényeink nem a legszabatosabbak, sőt mondhatni sok kívánni valót hagynak hátra, megrokkant legénységünk mégis türhető végellátásban részesül, a mi *lázórolag* vezető köreink nemesszivűségének köszönhető.

Azt hiszem, nem vagyok illetéktelen tényező ennek konstatálására, a mennyiben ezen kijelentésem az évek hosszú során át szerzett tapasztalataimon alapszik.

Az ellátási illetmények kiszabata és azok odaítélése az 1881:LXXXI. az 1885:XI. és az 1875:LI. tez. alapján és az időközben kiadott miniszteri rendeletekben foglaltak figyelembe vétele mellett történik. Már maga az a körülmény, hogy a m. kir. csendőrlegénység nyugdíjigényei ennyi törvényben vannak lefektetve, a mely törvények egyes §-ai még hozzá egymással némileg ellenmondásban is állanak, rendkívül megnehezítik az intéző körök dolgát.

Már multkori — e tárgy — közleményeimben a kedvezőbb ellátást illetőleg hoztam fel konkrét eseteket s az alábbiakkal azokat csak kiegészitem.

Legénységünk javarésze a 10. év befejeztével — feltűnően túlnyomó részben — mint csendőr ez. őrsvezetők mennek az állandó nyugállományba, természetesen oly esekely nyugdíjjal, a mely a mai nehéz megélhetési viszonyok között jóformán még a mindennapi kenyérre sem elegendő. Hogy ennek mi az oka, azt sejttem, de ezzel e helyütt nem foglalkozom.

A betegség: izomesúz és viszértágulatok csomókkal, tehát törődöttségük miatt bátran tovább szolgálhatnának. Az ilyenek részére — bár a felülvizsgáltatásukat okozott törődöttségük *a szolgálat teljesítése következtében* jött létre — a rendesnél kedvezőbb ellátás odaítélése a törvény keretein belül nem eszközölhető, mert a szabályszerűnél magasabb kiszabatu végellátásban csak oly csendőregénynek részesülhetnek, a kik *szolgálatteljesítés közben, önhibájukon kívül súlyosan sérültek meg*, még pedig az 1881:LXXXI. tez. 2. §. végbekezdésében foglaltak alapján az ily egyének *különös méltánylást érdemlő esetekben* beszámítható tettlegeségi illetményeik (szold, szolgálati pótdíj) teljes összegével nyugdíjazhatók.

Az idézett §. tehát az intéző köröknek szabad kezét enged az ellátási összeg megállapításánál, de óriási felelősséget is ruház reájuk. Beesületbeli köteleességükké teszi azt, hogy minden egyes csendőrnek, a ki reá szolgált, adják meg az őt megillető ellátást, de egy-

Ha fáj a feje

ne tévovázék, hanem használjon azonnal

mely 10 percz alatt a legmarkosabb migráint és fofájást elműasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíti **Beretvás Tamás** gyógyyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Beretvás-pastillát

Reggiói romok.

Holttestek az utózán Messinában.

A délnyugati földrengés.

uttal gondosan örködjének a felett is, hogy méltatlan egyén — az államháztartás rovására — ezen kedvezményben ne részesíttessék.

Hogy az ellátási illetmények odaitélése körüli egész eljárásnak legalább halvány képét adjam, a kedvezőbb ellátás fokozatait fogom felsorolni.

Ezen fokozatok a következők:

1. Tíz évi beszámítható szolgálati idővel még nem rendelkező csendőr állandó nyugállományba helyezése.
2. a szolgálati időhöz még 10 évnél hosszúságú számítása.
3. a szabályszerű nyugdíjnak évi 96 K.
4. évi 192 K.
5. évi 288 K sebesülési pótdíjnak megfelelő összeggel való felemelése.
6. a beszámítható tettelegességi illetmények teljes összegével való nyugdíjazás.
7. a 3., 4. és 5. pont alatt említett sebesülési pótdíjak keretén belül kieszközölendő személyi pótdíj és végül
8. a törvényszerű nyugdíj helyett kegydíjnak kieszközölése.

ad 1. Tíz évi beszámítható szolgálati idővel még nem rendelkező csendőr az 1881: LXXI. tcz. 3. §. a) pontja értelmében nyugállományba helyeztetik akkor, ha *szolgálatlatteljesítés közben önhibáján kívül* megsérül, mely sérülés őt csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná teszi ugyan, de polgári keresetképességét egyáltalán nem befolyásolja.

Például: Egy csendőr átugrik egy patakon; oly erős izomrándulást szenved, hogy azzal a fárasztó gyaloglásokat nem bírja, tehát csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná vált, polgári életben azonban ez az izomrándulás őt kényérkeresetében egyáltalán nem gátolja, tehát állandó nyugdíjat kap, holott ha ő ezt a baját nem szolgálatlatteljesítésben kapja, úgy csak végkielégítésben részesülhetett volna.

Ez esetben tehát már magának a nyugdíjnak odaítélése is kedvezményes ellátásnak tekintendő.

Az idézett §. b) pontja értelmében azonban azon csendőrök is állandó nyugállományban részesítendők, a kik ugyan nem szolgálatlatteljesítés közben szenvedett sérülés miatt váltak szolgálatképtelenné, hanem *egy szolgálaton kívül szerzett betegség* miatt polgárilag is keresetképtelenné lettek.

A méltányossági elvek — a mint látjuk — tehát itt is érvényesülnek.

ad 2. és 3. *A szolgálati időhöz még 10 év hozzászámíthatik vagy az érdembe hozott nyugdíjösszeg évi 96 K sebesülési pótdíjnak megfelelően felemeltetik* oly esetben, a mikor egy súlyosabb természetű sérülési esettel állunk szemben, a mely a csendőrt szolgálatképtelenné teszi s polgári keresetképességét is némileg befolyásolja.

Az előbbi példára visszatérve, — mondjuk, — hogy a csendőr egyik lábát törte; felgyógyult ugyan, de erősebb fizikai munkára kevésbé alkalmas, tehát polgári keresetképessége befolyásolva van.

Nagyon nehéz azonban ezen két pont alkalmazásán, mert egymást úgy szölvén teljesen fedik. A gyakorlat az, hogy mindenekelőtt figyelemmel vannak az intéző körök a felülvizsgált szolgálati idejére és a két eset közül *mindig* az nyer alkalmazást, a mely a nyugdíjazandó egyénre nézve az előnyösebb.

Könnyebb megérthetős végett álljanak itt a következő példák:

a) Egy 5 $\frac{1}{4}$ évet szolgált csendőr nyugdíja — sebesülés esetén — 366 korona lenne; ha szolgálati idejéhez még tíz évet hozzászámítunk, úgy őt a 15 évet meghaladó szolgálati idő után esedékes nyugdíj, vagyis 412 korona illetné meg; minthogy azonban az 5 $\frac{1}{4}$ évi szolgálati idő után részére — sérülése — folytán — amúgy is 366 K nyugdíj illetékes, a mely évi 96 K sebesülési pótdíjnak megfelelően felemelve, összesen 462 K-ra rug. ennél fogva ennyi szolgálati idő után a nyugdíj rendszerint a sebesülési pótdíjnak megfelelő összeggel lesz felemelve.

b) Ha azonban ugyanezen eset egy 10—15 évig szolgáló csendőrrel történik meg, a kinek nyugdíja évi 434 K volna, akkor a tíz év hozzáadása lesz előnyösebb, a mennyiben nyugdíja a 96 K sebesülési pótdíj odaitéléseivel csak 530 K-t tenne ki, míg ha 20—25 évig terjedő idővel nyugdíjaztatik, akkor a nyugdíj évi összege 650 K lesz.

ad 4. *Évi 192 K sebesülési pótdíjnak megfelelő összeg* oly csendőrnek ítéltek oda, a ki szolgálatlatteljesítés közben, önhibáján kívül egyik végtagját vagy egyik szemének látóképességét veszítette el, esetleg a feje, mellé, hasa oly súlyosan sérült meg, hogy ezáltal ezen fontos élet-szervek akadálytalan működése korlátozva van. (Sérülés folytán hátramaradt gyakori ájulási rohamok, eszméletlen kívüli állapot) a mellé zuzódása, a mely a szív, vagy tüdőre gyakorol hátrányos befolyást; pangás az alhasi szervekben stb. stb.)

ad 5. *Évi 288 K sebesülési pótdíjnak megfelelő összeg* oly csendőrnek adományoztatik, a ki előbb említett módon két végtagját, vagy mindkét szemé világát veszítette el.

Előfordulhat azonban, hogy a 4. és 5. pontban tárgyalt sebesülési pótdíj helyett is — ha előnyösebb — a szolgálati évekhöz tíz év hozzászámíttatik. *Pld.* Egy 20—25 év között szolgáló őrmester évi nyugdíja 900 K + 288 K, összesen tehát 1188 K. Szolgálati idejéhez azonban tíz évnél hosszúságú számítása esetén nyugdíja a betöltött 30. év után lesz megállapítva s így ő 1188 K helyett évi 1350 K nyugdíjban részesül.

ad 6. *Beszámítható tettelegességi illetményei teljes összegével* — az eddig bevett gyakorlat szerint — az 1885: XI. tcz. 26. §-a alapján csak oly csendőr lett nyugdíjazva, a ki ellenszegülővel folytatott harcban, vagy viadalban vált nemcsak csendőrségi, hanem *minden más állami szolgálatra is* alkalmatlanná. Az idézett §. a polgári keresetképtelenséget nem említi, látszólag tehát oly csendőr is részesülhetne ily ellátásban, a ki az ellenszegülővel folytatott harc következtében polgárilag «keresetképes» maradt. Ez a nézet téves, mert ha ő még keresetképes, akkor egyuttal *más állami szolgálat* elvégzésére is alkalmas s így ezen legkedvezőbb ellátásra való igénye fenn nem áll. Hisz minden nap láthatunk felszemű, csak jobbezü, vagy mankón járó «állami» alkalmazottakat, a kik álláskötelmeiknek egész pontosan megfelelnek.

Ha azonban az illető *más állami szolgálatra is* alkalmatlanná, vagyis polgárilag is *keresetképtelenné* vált, akkor «minden körülmények között» beszámítható tettelegességi illetményei teljes összegével lesz az állandó nyugállományba helyezve.

ad 7. A sebesülési pótdíjkeretén belül személyi pótdíj kieszközölésének akkor van helye, a mikor a csendőr nem küleroszak által létrejött sérülés folytán, hanem szolgálatlatteljesítés közben elszenvedett hőbefolyások következtében vált szolgálat- és esetleg keresetképtelenné;

NYAVALYA-

törés, mindennemű más idegbetegség, főrügyöngesség, viadános gyógyítható!
Reménytelen epilepsia hajamból kigyógyultam, írja G. M. földbírtokos 72. oldalán, a melyben több éven át szenvedtem, eszem súlyos volt, majdnem reménytelen, és több száz hazánálta után helyzetem javult, ma már hála a Jó Istennek egy évi, hogy az utolsó roham elmaradt.

Kérdések és megrendelések az életkor felemeléseivel
Balla Sándor
gyógyszerárász,
Hódmezővásárhely,
Kossuth-tér 200. int.

Messina üzleti városrésze a katasztrófa után.

Holttesteket szállító katonák Moszcovában.

A délfelarszországi földreugés.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy sertéslopás kiderítése.

Lita. Szabó József III. örsvezető.

vagyis a mikor rendkívüli hideg, vagy abnormális bőség idézik elő a kórállapotot, a melynek végeredményében a sze vezetre ugyanazon, sőt talán még súlyosabb kibatása van, mint a kül-örszak által előidéztet sérülésnek.

ad 8. *Kegydi* — a mely igen kivételes esetekben és akkor is csak (1) Felsége, a magyar király által kegyelem utján adományozható — odaítélése nagyon ritkán fordul elő.

Rendszerint csak próbacsendőrök részére eszközöltetik ki, a kik a szolgálatnak estek áldozatul a törvény szerint nyugdíjra igényt nem tarthatnak.

Őket el lehetne bocsátani, mindennemű ellátás elvonásával, de az intéző körök nemcsakúsége ő róluk is gondoskodik.

Kegydi esetleg kieszaközölhető egy oly csendőr részére, a ki pld. a csendőrségi szolgálat sajátlagossága folytán olyfoku izomszűzt szerzett magának, hogy ágyban fekvő, jó magával tehetetlen nyomorék, a ki 3—400 K évi nyugdíjából megélni teljesen képtelen.

*

Még csak három esetet akarok röviden vázolni, a melyek az elmondottak alapján nyertek elbírálást.

Cs. csendőr cz. örsvezető egy ellenszegülővel folytatott harcban egyik szomét vezetette el. Felülvizsgáló bizottság elé állítva keresetképesnek osztályoztatott a ez alapon szabályszerű nyugdíja csupán évi 192 K sebcsülési pótdíjnak megfelelő összeggel lett felemelve.

A. J. örsvezető orvtámadásnak esett áldozatul; jóformán védekezni sem tudott a több rendbeli sérüléssel került a kórházba. Felülvizsgálata alkalmával szolgálati idejéhez még tíz évnél hosszászámításával első ízben egy év tartamára az időleget, másodízben ugyanúgy az állandó nyugállományba helyeztetett.

Kérvényére a m. kir. honvédelmi miniszter újból revisió alá vette, melynek eredményeként ő nyugdíjazása napjától kezdődőleg visszamenőleg beezámítható illetményei teljes összegét kapta utólag nyugdíj gyanánt.

I. J. csendőr a kertben dolgozgatott, a mikor a szomszéd segítségért kiáltott. Megkérdezve, mi baja van, mondta, hogy egy veszett kutya tart feléje a azzal szalad a házba, hogy egyszövű vadászpuskáját kibozza. A csendőr átveti magát a kerítésen, elveszi a féltelmében agyonijedt embertől a fegyvert, a kutyát közelre hagyja támolyogni a a mikor a találat biztos volt, elűti a fegyvert. A szétrobbant puskacső a csendőr bal tenyerét roncsolta szét. A csendőr szolgálaton kívül állott ugyan, de föllépése *szolgálati fellépés*-nek minősített a így törvényszerű nyugdíja még évi 192 K sebcsülési pótdíjjal felemeltetett.

*

Itemélem, meggyőztem olvasóimat arról, hogy nincs okuk kétségbe esni a jövő felett. Nem kell tartaniok attól, hogy fiatalágukat, életrejuket rögs pályáinkon hagyva, gondtorhes és bizonytalan jövőnek néznek eléje. A derék, becsületen és kötelességet lelkiismeretesen teljesít csendőrök gondoskodnak előjárói, elnyeri azt, a mit kemény, önzetlen munkásságával megérdemelt. Csendőrök!

Rendületlen bizalommal előjáróik iránt előre, tovább a rögs uton *shiven, becsülettel, vitézsá!*

Mult évi november 20-án a déli órákban F. M. g—i lakos községi kondás a h—i örsön panaszt tett, hogy előző napon, vagyis mult évi november hó 19-én, a mint G. község batárában a községi sertéscondát őrizte a délutáni órákban beállott hóesés alkalmával, az őrizete alatt levő sertésconda közül, hét darab hasas anya-sertést 460 korona értékben ismeretlen módon elloptak.

A panasz vétele után az ellopott sertések és tettesek nyomozása iránt K. K. csendőrrel szolgálatba indultunk. Minthogy a nyomozás bevezetésekor semmi közelebbi ndat nem állott a lopás felől rendelkezésünkre, eleinte — ügyszólván — csak úgy találomra pibatolóztunk a tettesek után. Több gyanusítottat ki is kérdeztünk, de ezek bitelt érdemlőleg igazolták alibijüket. Végre is három napi eredménytelen nyomozás után a t—i örsön tudomásul vettük, hogy T. I. Cs. községi lakos kanász, ki sertéslopások elkövetésével már ezelőtt is több ízben volt gyanusítva, és sertéslopásért egyizben már büntetve is volt, alighanem ludas a dologban, miután az időzerint szolgálatban sem állt. Ennélfogva nevezett kondást Cs. községben felkerestük, a az ottani községi bíró közbenjöttével a lopás elkövetésének idején történt hol tartózkodása felől kikérdeztük, de ez rokonival igazolta, hogy az említett időben ágyban fekvő beteg volt, a lakásából ki sem mozdult. De mivel más hitelt érdemlő tanuk az ellenkezőt állították, T. I. igazolását el nem fogadtuk a őt a lopás tényállása felől kérdőre vontuk, nevezett azonban konokul tagadta, hogy ő a lopásban részes volna, vagy annak elkövetése felől tudomással birna. Nevezettet mindezek daczára őrizet alá vettük, a a további pibatolás során szerzett terhelő adatok összegyűjtése után ismét kikérdeztük, a a terhelő adatokat elébe tárván, végre beösmerte, hogy mult évi november hó 19-én éjjel 2 óra tájban Gy. B. zs—i lakos, szinte községi kondás Cs. községi lakásán őt felkereste a rábirta, hogy a közeli erdőben nézzenek szét, és ba alkalom nyilik, bajtsanak el egynehány darab sertést. Ő ezen rábeazélésnek engedve, Gy.-vel a jelzett hét drb. sertést G. község határából ellopták és a sertéseket Cs. község közelében szabadon magukra herték, — miután azokat a községbe behajtani nem merték — így a sertések valahova elbitagoltak, úgy, hogy ismételt keresés után sem találták fel.

B. Gy.-t Zs. községben ugyancsak felkerestük és az ellopott sertések felől kikérdeztük, de nevezett előbb tagadta, hogy része volna a lopásban, azonban mikor tudomására adtuk, hogy T. I. már mindent beösmert ő is beösmerte a lopás elkövetését és előadta, hogy a sertéseket már másnap T. községben marbalevél nélkül ottani lakosoknak eladogatták, miközben a vevőknek meg is jegyezték, hogy vigyázzanak a sertésekkel, mert azok lopásból származnak.

Erre a két őrizet alá vett tettesrel a sertések előkerítése végett T. községbe mentünk és ott az általuk megnevezett négy orgazdánál a jelenvolt bizalmi egyének közbejöttével kutatást tartottunk a ez alkalommal három helyen a lopott sertések közül ötöt feltaláltunk. A negyedik orgazda tudomásul vette a dolgot és a nála levő 2 darab sertést, mire hozzá is eljuthattunk, a la-

kása közelében levő erdőbe kibajtotta, így nála semmit sem találtunk és tagadta is, hogy ő a kérdéses sertéseket megvette volna. Minthogy azonban az őrizet alatt levő két tettes határozottan állította, hogy ezen negyedik egyénnek is eladtak két darab sertést, a szomszédok pedig látták, hogy kevéssel előbb sertéseket hajtott ki az erdőre, ismételt kikérdezés után végre ő is beismerte, hogy vett a sertésekből és a két sertést, a közeli erdőben, az általa megjelölt helyen fel is találtuk. Így mintegy 150 órai kitartó, türelmes nyomozás után a károsok legnagyobb öröme az ellopott sertéseket előkerítettük.

KÉPEINKHEZ.

A délolaszországi földrengés.

Lapunk múlt beti számában röviden megemlékeztünk már a délolaszországi földrengés által okozott óriási katasztrófáról. Olyan most ez az országgrész, mint az örök balál birodalma. Rom, pusztulás mindenfelé. Több, mint 200.000 lélek pusztult el a rettenetes katasztrófa idején. A már most ismert kár összege is meghaladja az egy milliárd lírát, melyből az épületekben esett kár több mint 200 millió lírára rug. A mentési akció egyre tart. Egyes egyének menekülése valósággal a csodával határos. Találtak olyat, a ki 14 napig volt élen-szomszajban a romok alatt s életben bírta ki e hosszú éhséget. A mentési munkálatokkal egyidejűleg a talált pénz és értéktárgyak biztosítása iránt is intézkednek. Allandóan katonaság őrködik a romok felett, hogy féken tartsa és eltávolítsa a környékből becsődült fosztogatókat, rablókat, a kik valóságos kapzsi vágygyal turkálnak a romok között, hogy megtömjék zsebüket a gazdátlanul leverő arannyal, czüsttel és ékszerekkel. A rablás és fosztogatás annyira fajult már, hogy Messina területén ki kellett hirdetni a statáriumot.

Közben pedig, majdnem napról-napra újabb földrengés ijesztgeti az életben maradt, illetve megmentett lakosságot, a mi oly rémületet okozott, hogy nagyobb részük otthagyja mindenét s ba csak teheti, menekül más vidékre. A bátrabbak azonban már azon fáradoznak, hogy az üzleti életet helyreállítsák. És bizonyosra is vehető, különösen, hogy a művelt világ minden részéből százezrekre menő segélyadományok érkeznek, hogy a most még romokban heverő Délolaszországnak, pár év múlva újra éppen oly népes és virágzó városai lessnek, mint csak kevéssel előbb is voltak.

A földrengés okozta pusztulás- és romokról néhány képet bemutatunk olvasóinknak.

HIREK.

Gyászhir. Lenhartovics Károly hadnagy, a máramaros-szigeti 2. szakasz parancsnoka, január 14-én, életének 29. évében, hosszas szenvedés után, Máramaros-szigeten meghalt. A korán elhunyt tisztet, kinek baláláról a IV. számú csendőrkerület tisztikara külön gyászjelentést adott ki, január 16-án délután három órakor helyezték a máramaros-szigeti római katolikus temetőbe örök nyugalomra.

Bányakatasztrófák. A krassó-szörénymegyei Resiozabánya mellett levő Domán nevű község egyik bányájá-

ban, a hol bányalégrobbanás következtében a közel-múltban is 13 bányász vesztette életét, január 13-án délután öt órakor, ugyancsak bányalégrobbanás következtében, 12 bányász lelte váratlan halálát. Arányaiban és borzalmaiban messze tolszárnyalja ezen katasztrófát az a szerencsétlenség, a mely január 15-én a Veszprém megyében fekvő ajkai szénbányában történt, a hol a vizsgálat eddigi adatai szerint, a szellőztető készülék faburkolata, eddig még ki nem derített okból, tüzet fogott, a mi a menekülésre kényszerült bányászok között oly pánikot idézett elő, hogy a menekülés egyetlen eszközénél, a felvonónál egymást úgyszólván agyon tiporva igyekeztek, a 8—10 ember befogadására alkalmas készülékbe beszállani s a midőn a felvonókészülék tizedszer indult 14 bányásszal mentőutjára, abból két bányászt kiszorítottak, a minek következtében, mert a kiszorítottak a felvonó és a pillérek közé ékelődtek, a felvonókészülék is elakadt, elzárván ily módon a nagy mennyiségű fojtó füstnek elszálló útját s míg egy teljes órát igénybe vett fáradsággal egy másik felvonót útszereltek, 55 bányász halt meg fulladás következtében lenn a tárnákban, a kik közül huszonhatan a felvonó alatt egy csomóban lelték szörnyű halálukat. A szerencsétlenség áldozatainak hozzátartozóit az ajkai bányatársulat 4000 korona a vármegye közigazgatási hatósága pedig 1000 korona segélyben részesítették, a halottakat pedig a bányatársulatok temették el.

Egy garázdálkodó halála. Schwemmer Jenő, garázdálkodásairól ismert rovott multu egyén, január 9-én este kilencz óra tájban a szolnoki pályaudvaron garázdálkodva, a pályaudvaron volt bérkocsisokkal összekötözött és kést ragadva Hajnal József bérkocsis kocsijának bõrfedelét összehasagatta, majd a III. osztályú váróterembe vetődve az utasokat inzultálta. Tóth András szolnoki vasuti örsbeli szolgálatban álló ez. örsvezető a történeteket tudomásul véve, a garázdálkodó Schwemmert a vasuti örsraktanyába ákarta kísérni, Schwemmer azonban a laktanya kapuja előtt visszafordult s az öt kíséző Tóth ez. örsvezetőt megragadta, annak jelszínórját a vállszalaggal együtt lépte és zsebkésével felé egy döfést mért, a mit azonban Tóth ez. örsvezető a készen tartott forgópisztolyával kivédett, illetve felfogott és támadójára egy lövést tett, mely annak — mellén keresztülhatolva — rögtöni halálát idézte elő.

Ellenszegülés. Dobai Ferencz nagybecskereki városi örsbeli csendőr, január 11-én, éjjeli egy órakor szolgálatteljesítés közben, Plesz Péter ellenszegülővel szembe kardot használt, s azt bal kezén megviigva, sulyosan megsebesítette.

Kérélem. Morár Demeter lugosi örsbeli csendőr kéri bajtársait, hogy az 1905-ben a IV. számú csendőrkerülethez belépett és valószínűleg még mindig szolgáló Koszta László csendőr, esetleg már altiszt, tartózkodási helyét vele közölni sziveskedjenek.

«Parasztvilág». E cím alatt, mint lapunkban (mult évi 47. szám) már jeleztük, Pálffy István örsvezető egy kötet elbeszölést adott ki Ez a könyv, mely a munkásosztály életéből ellesett, többé-kevésbé érdekes jelenségekről szóló 16 elbeszölést tartalmaz, rövid idő alatt a második kiadást érte el. Ára, bekötve 2 K 50 f. Bolti ára 3 K. Megrendelhető a szerzőnél: Székesfehérvárott.

KÜLÖNFÉLÉK.

A zsír olvasztásáról és eltartásáról. Ha zsinaton, szép színű és sokáig eltartható zsírt akarunk, a sertés zsinonát kétfelé kell osztani, mert kifogástalan zsír csak a szalonnából és a hájból van; a többi kövérségből kiolvasztott zsír, hosszabb ideig való eltartásra nem alkalmas, hamar megavasodik. A legálvalóbb zsírt mindig a belekről lezedelt kövér, azt egészen külön szük-ségben kiolvasztani. A szalonna és a hajt vagdálásukor arra is ügyeljünk, hogy bőr vagy húsdarabok ne vegyüljenek abba, mert akkor a zsír már hibás lesz. A zsírt olvasztuk ki vasedényben; azt mondják, hogy a rézűtben kiolvasztott zsír megavasosik. Csaknem tízezés és folytonos keverés mellett, anélkül a teperő pirosodni kezd, kinzedjük, zsírjából kinyomkodjuk és a zsírt kinyomkodjuk és a zsírt kitöltjük, de nem azonnal abba az edénybe, amelyben állni fog, hanem csak azután, mikor már leülepedett, megtisztult. Ha a kárára fagyott zsírt a szabad levegőn lapáttal jól megverjük, hófelérszínű lesz. Hogy a gondosan kiolvasztott zsír sokáig jó minőségben maradjon, szükséges, hogy alkalmas edénybe és helyre tegyük el. Igen sok zsírra fadényeket, hordókat használnak, kisebb mennyiségre cserépvagy bádlog edényeket és ezek jobban is őrzik meg a zsír tartósságát, mint a fadények. A zsírral telt edényeket olyan szorosan le kell fűdni, hogy a zsírhoz a levegőt ne kerüljen. Ennek okából a házi sztrikárokra több kisebb edénybe rakjuk el a zsírt, olyanokba, melyek két három hónap alatt kitűrnének. A zsír eltartására sokat határoz a hely is, mert rossz helyen jó edényben is megavasodik. A hely, ahol a zsírt tartjuk, legyen hűvös, szellős és száraz. Lehet az nemcsak kamra, hanem pince is, sőt télen a padlás is. A cserépes padlások a zsír eltartására nem éppen jók, mert télen nedvesek, nyáron pedig forrók.

A gummi ujabb alkalmazása. Egy német vegyész nagyfontosságú találmányt adott át a forgalomnak. A találmány egy gummitalpat, melyet gépalapzatnak lehet használni olyformán, hogy a gummitalpat egyszerűen lecsúszik a simára gyalult fapadlóra, arra ráteszik minden megfordítás nélkül a legnehezebb vagy legkönnyebb gépet és a gép oly szilárdan áll a talapzaton, mintha erőn csavarokkal vagy ékekkel volna leerdősítve. A gummitalpatot minden irányban kipróbálták. Állították rá gőzgépet, villámvető, gyorsan forgó fém-munkáló gépet, kőszőruállványokat és az így beállított gép a legnagyobb fordulatszámánál so mozdul helyéről egy hajszálnyit sem. A találmány jelentősége szembe-ötölő; olcsó a drága talapzatok, költséges megérdemlések, a gép egy pillanat alatt felszerelhető, egyszerűen nagy idő- és pénztakarítással jár. Németországban társaságot alapítottak a találmány értékesítésére.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és

a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétsék. Epp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

H. J. csendőr. 1. kérdés: Mi a különbség országhatár és államhatár között? Válasz: Államhatár csak ott van, a hol több ország egyállammá egyesült. Pld. Magyar és Horvát-Szlavon ország alkotják a magyar államot. E két országnak a külföld felé eső határa; államhatár, Magyarországnak Horvát-Szlavon ország felé eső határa pedig; országhatár. 2. kérdés: Mi a különbség a posta- és a postabüroknökség között? Válasz: A posta állami, vagy állami kezelés alatt álló hivatal, a mely levelek, pénzküldemények, értékek stb. korlátlan számban való felvételével, továbbításával és elazamolásával foglalkozik; a postabüroknökség pedig csak átrovatoló önálló számadással nem bíró közvetítő hivatal, a mely kisebb és a postától félreeső helyiségekben állítatik fel, egyszerű és ajánlott levelek és kisebb pénzküldemények közvetítése czéljából. Budapesten azonban van több oly büroknökség is, hol kizárólag csak csomagok és ajánlott levelek adhatók fel. 3. Ausztrália külön államokra nem tagozódik, Jork félszigetből, Queenslandből, Új-Dél-Walesből, Viktoriából és Tasmaniából áll. A brit birtokokon a pénzegység a Sterling, egyebütt pedig a frank. Egy font sterling = 2403 K; egy frank = 94 fillér — 1 K árfolyam között váltakozik. 4. Mindaddig, a míg törvényesen oltálva nincs, nőnek tekintetik a mindazon jogokat élvezzi, mint minden más nő, akár együtt él a nejevel, akár nem.

P. J. őrszervező. Az őrsők könyvtára részére való könyv-vásárlás a m. kir. belügyminiszterium, a csendőrfelügyelőség, a kerületi- és szárnyparancsnokságok hatáskörébe tartozván, hozzánk beküldött kérelmére ennél fogva nem intézkedhetünk.

V. J. csendőr. Temessziget. Élményeinek beküldött leírása nem közölhető. Nagyon mesésre vezetne, ha lapunkban minden hasonló dolgot közölni akarnánk.

A. J. »A furfangos káros« című közleménye nem eléggé érdekes és tanulságos arra, hogy közöltessék.

H. M. Hova gondol? Hisz az összejövetelek barátságos természetűek is lehetnek. A baptista vallás el van ismerve, abba áttérhet, a kinek tetszik. Ha azonban a kbtkv. 53. §-ába ütköző kihágásról venne tudomást, úgy tegye meg a hivatalos feljelentést.

Dunamenti. 900 koronát.

Cs. J. ca. ez. őrszervező. Főszolgabírói hivatal nem létezik. Van szolgabírói hivatal, melynek vezetője rendszerint főszolgabíró. A pecséten is ez áll: Az n. . . . i járás főszolgabírója.

F. I. Torvba van véve, hogy a jelenlegi egyenruhán változások eszközöltessenek, arról azonban biztosat még senki sem tud; kérdése korai.

N. J. 1. Addig, a míg befejezett tényekkel nem állunk szemben, nem lehet biztosat tudni; várjon türelemmel, idejekorán megtudja. 2. Nézetünk szerint alig; hisz ez a faluhelyeken bevett és megtört szokás, a mely ellen a közigazgatási hatóságok sem tesznek korlátozó lépéseket.

D. J. 1. Azt oktatója, vagy őrsparancsnoka is meg tudja mondani, forduljon ahhoz. 2. Értelmetlen.

Hajdubahház. Igen.

G. csendőr. Akár víz magával élelmiszert, akár nem, az óratöbbletre igénye van.

Vallásos. 1. Ne ezítálja a btkv. 370. §-át! Gondolja talán, hogy az »orgazdaság kihágás« lesz? Olyan nincs! 2. Véleményünk szerint igen.

B. M. 1. A mennyiben a folyó évben pályázat lesz hirdelve, azt mi is idejekorán közölni fogjuk. A pályázati hirdetményből a szűkegeseket meg fogja tudni. 2. Nem; a betöltött 10 évi szolgálat után az alapfizetés 40%-a, minden további betöltött év után ehhez még 2%. 3. Reméljük igen. 4. 5. Kérdése még korai.

G. M. 1. Hogy elhiszik-e? embere válogatja. 2. Indíthat a ha vallomására megesküszik, meg is nyeri a pert. Ha nem igaz, miért nem indíttatja meg ellene a btkv. 258. §-ába ütköző vétség miatt az eljárást?

Kiváncsi. 43 ik. Előreláthatólag igen.

Bartha. Kérdése még nem időseztű.

M. I. csendőr. A szorzás egyszerűbb.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező leltételek. — Felületlen illetésségek kiszolgálása. Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Brucker Győző Nándor és Társa
 órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

HIVATALOS RÉSZ.

Különítményfelállítás.

A m. kir. V. számú csendőrkerület balassagyarmati szürnyének területén fekvő Zebegény községben 1909. évi január hó 8-án egy 5 főből álló különítmény állítatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértetett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kollár Mihály járásörmester, mert úgy a saját, mint a szomszédos örskörletekben ismételt előfordult nagyszabású lopások tetteseit hosszas, észszerű és leleményes nyomozás során kiderítette és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Sándor járásörmester, mert az utóbbi időben ismételt előfordult nagyszabású lopások tettesének hosszas, észszerű és fárasztó kinyomozásánál hathatósan közreműködött.

Előléptettek:

1909. évi január hó 1-ével:

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Köpecs György cz. őrmester *örmesterré*; továbbá

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Beslity Pál őrsvezető cz. *örmesterré*;

Kercity Vazul; *Bikil János*, *Kiss András I.*, *Prunner Zsigmond* és *Róth János* cz. őrsvezetők *örsvezetőkké*; végül

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Pongrácz Lajos, *Mátyás György*, *Barton József*, *Óvári Lúczár*, *Balog Ambrus*, *Turóczy József*, *Sárközi János*, *Orosz Mihály*, *Berai Gábor*, *Cseh József*, *Ivics Bertalan*, *Nagy Gábor*, *Bán Árpád*, *Gáspár Sámuel*, *Sándor Miklós* és *Fodor József*,

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Soltész István, *Kende Simon*, *Haller Mihály*, *Zsivics Mihály*, *Kovács Mihály*, *Kerekes Mihály*, *Tasnádi György* és *Huszányi Ferencz* csendőrök, csendőr cz. *örsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szabó Lajos járásörmester 1908 decz. 26-án.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Lajos őrsvezető 1908 decz. 16-án, *Cs. Szabó Ferencz* őrsvezető 1908 decz. 20-án, *Sándor Gábor* cz. őrsvezető 1908 decz. 26-án és *Husz Jakab* cz. őrmester 1908 decz. 27-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szendrei Ambrus és *Balogh Imre* csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Paulik Mihály csendőr családi nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi december hó 3-án kelt 143729/VI-a. számú engedélye alapján *Pálfi*-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Krausz Péter cz. őrsvezető, családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi november hó 18-án kelt 133793/VI-n. sz. engedélye alapján *Karácsony*-ra változtatta.

Fuchs Pál csendőr, családi nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi november hó 17-én kelt 114686/VI-a. számú engedélye alapján *Füredi*-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Timár Kálmán cz. őrsvezető, *Dobos Francziskával*, 1908 nov. 28-án, Kiskunfélegyházán.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Orosz János cz. őrsvezető, *Molnár Juliannával*, 1908 decz. 19-én, Szentleányfalván.

PÁLYAZATOK.

Egy hivataloszolgalai állás a nagyszaboni kir. törvényszékénél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv. Kérványok a nagyszaboni kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 3-ig.

Két iskolaszolgalai állás az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és úcs- és bodnár-

mesterség, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparművészeti iskola igazgatójához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irtóki állás a tspanfalvi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 12-ig.

Egy hivatalozolgal állás a devcserei m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a veszprémi magyar királyi pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 10-ig.

Egy hivatalozolgal állás a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. 3 havi próbaszolgalat. Kérvények a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irodakezelői gyakornoki állás a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irtóki állás a budapesti kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti kir. ügyészséghez 1909. évi február hó 5-ig.

Husz hivatalozolgal állás. A m. kir. államvasutak igazgatóságánál: Tizennégy állás az északi főműhelyben; a kolozsvári, szeged-rókusai műhelyekben és a zimonyi iskolánál egy-egy állás és a debreczeni műhelyben két állás. Fizetés 800 korona. Lakpénz 150—300 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat és a kinevezés elnyeréséig 2 korona napi bér. Kérvények a m. kir. államvasutak igazgatóságához 1909. évi február hó 10-ig.

Két laboratoriumi és két hivatalozolgal állás a kir. József műegyetemen. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Két évi próbaszolgalat. Kérvények a kir. József műegyetem Rectorához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy hivatalozolgal állás a kolozsvári Ferencz-József tudományegyetemen. Kezdő fizetés 600 korona. Lakpénz pótlékkal 360 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári Ferencz-József tudományegyetem Rectorához 1909. évi február hó 20-ig.

Két hivatalozolgal állás a m. kir. belügyminiszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. belügyminiszterium elnöki irodájához 1909. évi február hó 6-ig.

Több hivatalozolgal állás a magy. kir. földmivelésügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a magy. kir. földmivelésügyi miniszterium segédhivatali főigazgatójához 1909. évi február hó 28-ig.

Egy irtóki állás a vágsallyei kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 6-ig.

Egy irtóki állás a máramarosszigeti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramarosszigeti kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február 10-ig.

Két hivatalozolgal állás a m. kir. postatakarékpénztárnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. postatakarékpénztár igazgatóságához: Budapest, V. Hold-utca 4. sz. 1909. évi márczius hó 1-ig.

A magyar kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségénél két állomásmálházói, két váltókezelői állás.

Fizetés 800 korona; 150—300 korona lakkbér és természetbeni egyenruházat.

Minden állások a végleges kinevezés elnyeréséig megfelelő napi bérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ny végzettség hiányában vasuti alizszi képesítő vizsga. Tíz havi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. államvasutak illető üzletvezetőségéhez 1909. évi január 30-ig.

Egy gépészi állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem 1. sz. sz. szemészeti klinikájánál. Fizetés 1400 kor. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kazánfűtő gépkezelői vizsga. Jártasság villamos gépek és vetítő gépekkel való bánásban. Próbászolgalat.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és ifjusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. Tüzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.